

RAPPORT

Quicksan Wet natuurbescherming

onderdeel soortenbescherming

Klant: Gemeente Beek

Referentie: BD6566TPRP1812031101

Status: 01/Concept

Datum: 14 december 2018

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.

Amerikalaan 110
6199 AE MAASTRICHT AIRPORT
Transport & Planning
Trade register number: 56515154

+31 88 348 78 48 **T**
info@rhdhv.com **E**
royalhaskoningdhv.com **W**

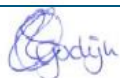
Titel document: Quickscan Wet natuurbescherming

Ondertitel: Quickscan Wnb
Referentie: BD6566TPRP1812031101
Status: 01/Concept
Datum: 14 december 2018
Projectnaam: Beek, Ontkluizing Keutelbeek fase 1B
Projectnummer: BD6566-101-101
Auteur(s): Patricia Goossens-Stofmeel, J.A.A. de Rooij

Opgesteld door: Patricia Goossens-Stofmeel

Gecontroleerd door: Boy Possen, Jobert Rijdsijk

Datum/Initialen: 6-12-2018

Goedgekeurd door: Ronald Pluijmakers

Datum/Initialen:

Classificatie

Projectgerelateerd

Disclaimer

No part of these specifications/printed matter may be reproduced and/or published by print, photocopy, microfilm or by any other means, without the prior written permission of HaskoningDHV Nederland B.V.; nor may they be used, without such permission, for any purposes other than that for which they were produced. HaskoningDHV Nederland B.V. accepts no responsibility or liability for these specifications/printed matter to any party other than the persons by whom it was commissioned and as concluded under that Appointment. The integrated QHSE management system of HaskoningDHV Nederland B.V. has been certified in accordance with ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 and OHSAS 18001:2007.

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	1
1.3	Leeswijzer	1
2	Beknopt beschrijving relevante wet- en regelgeving	2
2.1	Wet Natuurbescherming, een korte inleiding	2
2.2	Soortbescherming	2
2.2.1	Beschermingsregimes	2
2.2.2	Verbodsbepalingen	3
2.3	Bevoegd gezag	3
2.4	Ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden	4
3	Beschrijving plangebied en voorgenomen activiteiten	6
3.1	Ligging plangebied	6
3.2	Voorgenomen activiteit	6
4	Aanwezigheid van beschermde soorten	8
4.1	Algemene terreinindruk	8
4.2	Vaatplanten	9
4.3	Zoogdieren	10
4.4	Reptielen en amfibieën	10
4.5	Vissen	11
4.6	Broedvogels	11
4.7	Overige beschermde soorten	12
4.8	Samenvatting	12
5	Effectbeschrijving beschermde natuurwaarden	13
5.1	Zoogdieren	13
5.2	Broedvogels	13
5.3	Samenvatting	14
5.4	Zorgplicht en ecologisch werkprotocol	15
6	Conclusie	16
	Geraadpleegde bronnen	17

Bijlagen

1. Overzicht straten
2. Foto's plangebied

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Keutelbeek is een zijbeek van de Geleenbeek. Ze ontspringt in Kelmond, in de Nederlandse gemeente Beek en stroomt over een lengte van ongeveer 7 kilometer naar de Geleenbeek bij Oud-Geleen. In het verleden heeft men de beek overkluisd vanaf het punt dat deze de bebouwde kom van Beek binnenstroomt tot aan de monding in de Geleenbeek. Ook is het overkluisde deel tegelijkertijd onderdeel geworden van de gemeentelijke riolen van de gemeenten Beek en Geleen. Waterschap Limburg wil de beek weer laten meanderen en de overkluizing weghalen om zo de natuurlijke afvoer van beekwater te herstellen.

In augustus 2016 heeft Royal HaskoningDHV een quick scan flora en fauna opgesteld waarin de voorgenomen plannen zijn getoetst aan de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Inmiddels is een aanvullende (vierde) variant ontwikkeld voor herstel van de Keutelbeek. Verder is er sprake van een gewijzigde wetgeving ten aanzien van soorten, sinds vervanging van de Flora- en faunawet door de Wet natuurbescherming. Om deze redenen dient de eerder opgestelde quick scan flora en fauna geactualiseerd te worden. Voorliggende rapportage voorziet in de benodigde aanvullingen.

1.2 Doel

In deze quickscan worden de voorgenomen werkzaamheden getoetst aan de verbodsbepalingen uit de het hoofdstuk soortenbescherming van de Wet natuurbescherming. Op basis daarvan wordt bepaald of overtredingen van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb) voorkomen kunnen worden door het treffen van gerichte (mitigerende) maatregelen of dat een ontheffing in het kader van de Wnb noodzakelijk is.

1.3 Leeswijzer

Na een beknopte beschrijving van de kaders die de Wet natuurbescherming stelt (hoofdstuk 2) worden in deze rapportage de effecten van het ontkluizen van de Keutelbeek (hoofdstuk 3) getoetst aan de verbodsbepalingen zoals geformuleerd onder de Wet natuurbescherming (hoofdstuk 4 en 5). De conclusies zijn samengevat in hoofdstuk 6.

2 Beknopt beschrijving relevante wet- en regelgeving

2.1 Wet Natuurbescherming, een korte inleiding

De Wet natuurbescherming (hierna veelal aangeduid als: Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden en vervangt sindsdien Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De wet bevat regels voor de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten en de belangrijkste natuurgebieden in Nederland. Daarnaast bevat de wet onder meer bepalingen over de jacht en houtopstanden.

Naast de bescherming van natuur en biodiversiteit voorziet de Wet natuurbescherming in de decentralisatie van taken en bevoegdheden en de vereenvoudiging van regelgeving. Europese regelgeving, met name de Vogel- en Habitatrichtlijn, vormt het kader en uitgangspunt van deze wet. Het instrumentarium van de Wet natuurbescherming sluit aan op het huidige omgevingsrecht en de toekomstige Omgevingswet.

De uitwerking van de wet is vastgelegd in de regeling en het besluit natuurbescherming¹. De provincie Limburg, waar dit project plaatsvindt, heeft hiertoe een verordening vastgesteld².

De Wet natuurbescherming kent naast de algemene zorgplicht (artikel 1.11) nog drie hoofdstukken die van belang zijn voor ruimtelijke ingrepen. Dit betreft hoofdstuk 2 (Natura 2000-gebieden), hoofdstuk 3 (Soorten) en hoofdstuk 4 (Houtopstanden). Van deze hoofdstukken wordt alleen hoofdstuk 3 (Soorten) nader toegelicht.

2.2 Soortbescherming

2.2.1 Beschermingsregimes

Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming richt zich op de soortbescherming. De Wet natuurbescherming kent drie algemene beschermingsregimes waarin de voorschriften van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en twee verdragen (Bern en Bonn) zijn geïmplementeerd en waarin aanvullende voorschriften zijn gesteld voor de dier- en plantensoorten die niet onder die specifieke voorschriften vallen, maar wel bescherming nodig hebben. Het gaat om de volgende beschermingsregimes:

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (paragraaf 3.1)

Dit zijn alle van nature in Nederland in het wild levende vogels (zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn).

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (paragraaf 3.2)

Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, Bijlage I of II bij het Verdrag van Bern en Bijlage II bij het Verdrag van Bonn.

Beschermingsregime andere soorten (paragraaf 3.3)

Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage A en B van de Wet natuurbescherming. Het gaat hier om de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

¹ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2016-6933.html>

² Provinciaal blad, nr. 1845, gepubliceerd op 25 april 2017

2.2.2 Verbodsbepalingen

Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De verbodsbepalingen in de paragrafen 3.1 en 3.2 zijn een-op-een overgenomen uit de genoemde richtlijnen en verdragen en zijn uitsluitend van toepassing op de in deze richtlijnen en verdragen genoemde soorten. De bepalingen in paragraaf 3.3 zien op de 'nationale' andere soorten die zijn genoemd in de bijlagen A en B bij de Wnb. Hiervoor geldt een kleiner aantal verbodsbepalingen.

2.3 Bevoegd gezag

De provincies zijn in de meeste gevallen het bevoegde gezag voor het al dan niet verlenen van vergunningen en ontheffingen in het kader van de Wet natuurbescherming. Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het rijk in de vorm van de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) bevoegd gezag. Dit betreffen handelingen en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk, zoals hoofdwegen, spoorwegen, hoofdvaarwegen en dergelijke.

Voor het onderhavige project is de provincie Limburg het bevoegde gezag, omdat het project een ruimtelijke ingreep op gemeentelijk niveau betreft.

Tabel 2-1 Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1	Beschermingsregime Habitatrichtlijn § 3.2	Beschermingsregime andere soorten § 3.3
Art. 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art. 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art. 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art. 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art. 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art. 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art. 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art. 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art. 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art. 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.	Art. 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

2.4 Ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden

Artikelen 3.3, 3.8 en 3.11 bevatten de ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden van de genoemde verboden. Voor soorten van de Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijn kan alleen vrijstelling worden verleend op basis van de in deze richtlijnen genoemde belangen (bijvoorbeeld openbare veiligheid of ter bescherming van flora en fauna). Onder de Wet natuurbescherming geldt voor deze soorten een ontheffingsplicht, behalve als bevoegd gezag, de provincie of het ministerie van LNV, door middel van een zogenoemde vrijstelling anders besluit. De bevoegdheid voor het verlenen van een ontheffing of vrijstelling is overgeheveld naar de provincie³.

Voor de 'andere soorten' van artikel 3.10 kunnen provincies en het ministerie van LNV een algemene vrijstelling van de vergunningplicht vaststellen door middel van een verordening. De provincie Limburg heeft de provinciale verordening en vrijstelling vastgesteld. Voor ruimtelijke ingrepen geldt hierdoor een (al dan niet gedeeltelijke) vrijstelling van de ontheffingsplicht voor een aantal meer algemeen voorkomende soorten zoogdieren en amfibieën, zoals eekhoorn, hazelworm, kleine marterachtigen, bruine kikker en gewone pad.

Zorgplicht soortenbescherming

Voor alle planten en dieren (dus ook voor soorten, die niet zijn opgenomen in de Wnb) geldt de algemene zorgplicht conform artikel 1.11 van de Wnb. Deze plicht houdt in dat eenieder 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun leefomgeving. Veelal komt de zorgplicht erop neer dat tijdens werkzaamheden negatieve effecten op planten en dieren zoveel mogelijk moet worden voorkomen en dat bij de inrichting aandacht moet worden besteed aan de realisatie van geschikt habitat voor plant en dier.

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen effecten mogen optreden, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat de verstoring en eventueel lijden zo beperkt mogelijk is.

Opzettelijkheid

In de Wnb is voor veel verbodsbepalingen de term "opzettelijk" van toepassing. Niet-opzettelijke handelingen waarbij verbodsbepalingen overtreden worden zijn niet verboden. Daarbij is van belang dat het Europese Hof van Justitie in zijn jurisprudentie heeft bepaald dat onder opzet ook voorwaardelijke opzet moet worden begrepen⁴: "Daarvan is sprake als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor een dier of plant...".

Wezenlijke invloed

Met de term "wezenlijke invloed" wordt bedoeld een wezenlijk negatieve invloed op een soort of populatie. Om te bepalen of er sprake is van een wezenlijk (negatieve) invloed dienen de effecten van de activiteiten of werkzaamheden op de populatie te worden onderzocht. Of hiervan sprake is hangt af van de lokale, regionale, landelijke en Europese staat van instandhouding van de soort. Op welk van deze niveaus de effecten op een soort moeten worden onderzocht, hangt af van de soort (zie voorbeelden). Er is geen sprake van een wezenlijke invloed wanneer de populatie de mogelijke negatieve effecten van de activiteiten of werkzaamheden zelf op een zodanige wijze (bijvoorbeeld doordat er voldoende uitwijkmogelijkheden zijn naar een volwaardig leefgebied elders) teniet kan doen dat er geen invloed is op de (gunstige) staat van instandhouding van de soort. In alle gevallen geldt proportionaliteit. Effecten op een zeer zeldzame soort zullen op een lager niveau moeten worden gezien

³ Met uitzondering van een aantal in art 1.3 van de Wet natuurbescherming genoemde projecten (van nationaal belang)

⁴ EHvJ zaak C-103/00 en zaak C -221/04

dan een zeer algemene soort. Bij soorten die zich niet over grote afstanden kunnen verplaatsen, zoals amfibieën, reptielen, planten en veel soorten insecten, is eerder sprake van een wezenlijk negatieve invloed dan bij soorten die zich over grotere afstanden kunnen verplaatsen. Verder is van belang of het effect van tijdelijke of permanente aard is. Van tijdelijke effecten kan een populatie van een soort zich over het algemeen gemakkelijker herstellen dan wanneer het om een aanhoudend negatief effect gaat.

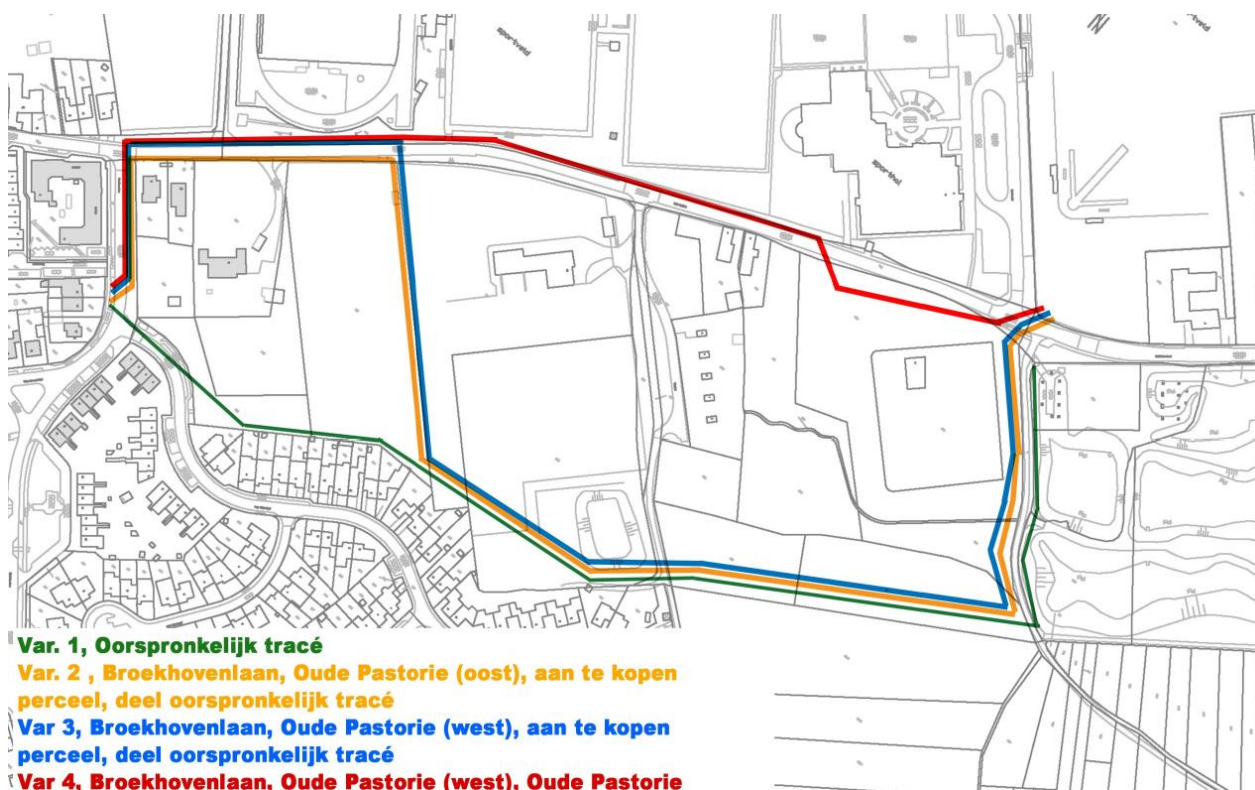
3 Beschrijving plangebied en voorgenomen activiteiten

3.1 Ligging plangebied

Het plangebied voor deze fase van de herinrichting (fase 1B) ligt in de gemeente Beek. Het eerste gedeelte (vanaf het zuiden gezien) ligt in de kern van Beek en bestaat voornamelijk uit verhard oppervlak in de vorm van wegen. Het tweede gedeelte buigt vanaf de Kapelaan Wijnensingel af naar het landelijk gebied en loopt dan door een aan de achterzijde van woningen gelegen weiland. Dit weiland wordt begraasd door paarden. Het verdere tracé loopt door weilanden en grasland en buigt ter hoogte van de Vroenhofsteegweg⁵ weer af richting het bebouwde gebied. De ligging van het plangebied (en studiegebied voor de varianten buiten de rode lijn) is globaal weergegeven in figuur 3-2.

3.2 Voorgenomen activiteit

Het hoofddoel van het project is het oplossen van wateroverlast. Omdat op dit traject vroeger een oud beektracé gelegen heeft is de keuze gemaakt de huidige overkluisde Keutelbeek weer zichtbaar in het straatbeeld terug te laten keren door middel van ontkluisen van de Keutelbeek. De ontkluising vindt plaats vanaf de Luciastraat, de Stegen richting Burgemeester Lemmensstraat, Broekhovenlaan langs de Kapelaan Wijnensingel alwaar de beek door het landelijk gebied langs Huynhof en voorlangs de Vroenhofsteegweg zal stromen. Ter hoogte van de Spaubeekerstraat wordt de beek aangesloten op de bestaande infrastructuur. Figuur 3-2 laat zien dat er een viertal varianten zijn uitgewerkt voor het ontluizen van de Keutelbeek. De rode variant (variant 4) is de voorkeursvariant die leidend is voor de toetsing aan het onderdeel soortenbescherming in voorliggend rapport.

Figuur 3-1: getoetste varianten voor herstel van de Keutelbeek. De rode lijn geeft het plangebied weer voor het voorkeursalternatief.

⁵ Voor een overzicht van de straten wordt verwezen naar bijlage 1.

Door het ontkluizen van de beek wordt het voor (beschermde) soorten weer mogelijk gebruik te maken van de beek en het stromende water. In het landelijk deel van het tracé ontstaan door de ontkluising nieuwe habitats waar nu enkel een grasland aanwezig is.

Voor alle varianten wordt rekening gehouden met het kappen van enkele bomen en het (terug)snoeien van struikgewas. Verder ligt geen enkele variant in een beschermd natuurgebied en geldt voor alle varianten een vergelijkbaar grondverzet. Sloop van gebouwen is niet aan de orde. Daarom kan gesteld worden dat geen enkele variant zich duidelijk onderscheidt als het aankomt op effecten op beschermde flora en fauna.

Momenteel is de uitvoeringperiode en uitvoeringsduur nog niet bekend. Hierdoor is ook nog niet duidelijk met welk materieel de aannemer het werk gaat uitvoeren.

4 Aanwezigheid van beschermde soorten

De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten is in kaart gebracht op basis van openbaar beschikbare verspreidingsgegevens, zoals de NDFF (gedetailleerde gegevens van 2013 t/m 2018 en aanvullend daarop de NDFF Verspreidingsatlas met grove gegevens vanaf 2010) en verspreidingsatlassen⁶. Tevens is het plangebied op 2 augustus 2016 bezocht door mevrouw. P. Goossens-Stofmeel, destijds als ter zake kundig ecooloog werkzaam bij Royal HaskoningDHV.

4.1 Algemene terreinindruk

Het plangebied bestaat uit stedelijk gebied met verhard oppervlak in de vorm van wegen en trottoirs. Plaatselijk zijn in de trottoirs plantvakken aanwezig. De plantvakken bestaan uit solitaire bomen met een intensief onderhouden begroeiing bestaande uit algemeen voorkomende soorten als taxus (*Taxus baccata*), hortensia (*Hydrangea macrophylla*), esdoorn (*Acer platanoides*), kardinaalsmuts (*Euonymus europaeus*), sneeuwbes (*Symphoricarpos albus*), klimop (*Hedera helix*), mahonie (*Berberis aquifolium*) en zuurbes (*Berberis vulgaris*).

Ter hoogte van de kruising Burgemeester Lemmensstraat, Broekhovenlaan is een goed onderhouden grasveld met plataan (*Platanus hispanica*), Noorse esdoorn (*Acer platanoides*) en zomerlinde (*Tilia platyphyllos*) aanwezig (figuur 4-1). Binnen de vier plantvakken op de kruising van de Hoolstraat en de Stegen staan hortensia's (figuur 4-2).

Figuur 4-1: Kruising Burgemeester Lemmensstraat en Broekhoven foto genomen kijkend richting het zuiden. Foto: RHDHV, 2016.

⁶ Onder andere natuurgegevens van de provincie Limburg en de NDFF-verspreidingsatlas.

Het eerste perceel in het meer landelijke gedeelte van het plangebied is in gebruik als weiland waarop paarden grazen. De overige percelen in het landelijk gebied zijn in gebruik als gras- en hooiland.

De tijdens het veldbezoek verkregen informatie over de in het plangebied aanwezige habitats is afgezet tegen de (openbaar) beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten om te komen tot een op het plangebied toegesneden trefkans van deze soorten. In de volgende paragrafen wordt per soortgroep beschreven óf en zo ja welke beschermde soorten in het plangebied te verwachten zijn.

In bijlage 2 zijn ter illustratie enkele foto's van het plangebied opgenomen.

4.2 Vaatplanten

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen krachtens de Wnb beschermde vaatplanten waargenomen. Ook uit de openbaar beschikbare gegevens van provincie Limburg en de NDFF komen geen waarnemingen naar voren van beschermde vaatplanten in het plangebied. Bedoelde vaatplanten zijn gezien de in het plangebied aanwezige habitats (verhard terrein, wegbermen, stoepen) ook niet te verwachten. Het ontbreekt aan geschikte standplaatsen voor vrijwel alle onder de Wnb beschermde plantensoorten. Dit zijn vooral soorten van extensief beheerde en bemeste akkers en kalkrijke standplaatsen (LNV, 2000). Daarnaast staan er soorten van zeer schrale, zwak zure standplaatsen op de lijst. Dergelijke omstandigheden zijn niet aanwezig binnen het plangebied.

Figuur 4-2: Kruising Hoolstraat de Stegen gefotografeerd kijkend richting het zuiden. Foto: RHDHV, 2016.

Onder de Wnb beschermde vaatplanten komen niet voor in het plangebied.

4.3 Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen beschermde zoogdieren waargenomen. Het landelijk gebied, met daarin opgaande begroeiing in de vorm van hagen die de perceelgrenzen van de weilanden aanduiden, biedt naar verwachting beschutting aan algemeen voorkomende soorten als konijn (*Oryctolagus cuniculus*), mol (*Talpa europaea*), haas (*Lepus europaeus*) en vos (*Vulpes vulpes*)⁷.

Uit de geraadpleegde gegevens (NDFF) komen buiten de steenmarter (*Martes foina*) geen waarnemingen naar voren van beschermde zoogdieren binnen het plangebied. De steenmarter is een soort van groene dorpsranden en kleinschalig cultuurlandschap, met verblijfplaatsen in toegankelijke gebouwen (zolders, tussen plafonds, et cetera) en holle bomen. Het is daarom waarschijnlijk dat de steenmarter ook in het plangebied voorkomt, met mogelijke verblijfplaatsen in aanliggende/omliggende gebouwen. Er zijn geen potentieel geschikte verblijfplaatsen in bomen waargenomen tijdens het veldbezoek (2016).

In de omgeving (bebouwde omgeving) zijn waarnemingen bekend van gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), grijze grootoorvleermuis (*Plecotus austriacus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en ingekorven vleermuis (*Myotis emarginatus*)⁸. Het stedelijk gebied en mogelijk ook het landelijk gebied dat onderdeel is van het plangebied maakt deel uit van het foerageergebied van vleermuizen.

Tijdens het veldbezoek in augustus 2016 zijn geen potentiële verblijfplaatsen in bomen aangetroffen. Wel is het aannemelijk dat met name de gewone dwergvleermuis vaste paar- en verblijfplaatsen heeft in aanliggende bebouwing.

Onder de Wnb beschermde zoogdieren maken gebruik van het plangebied. Gebouwen bieden potentiële vaste verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen, in het bijzonder de gewone dwergvleermuis.

4.4 Reptielen en amfibieën

Uit de geraadpleegde verspreidingsgegevens blijkt dat in en in de nabijheid van het plangebied geen waarnemingen van reptielen en amfibieën bekend zijn. Ook tijdens het veldbezoek zijn geen indicaties aangetroffen voor het voorkomen van onder de Wnb beschermde reptielen en amfibieën.

Het leefgebied van reptielen bestaat over het algemeen uit ijle vegetatie. Die vegetatie moet voldoende schuilmogelijkheden bieden. De plek moet snel opwarmen en voldoende open zijn om te kunnen zonnen. Vooral heide voldoet vaak aan deze voorwaarden. Ideale leefgebieden zijn overgangen tussen bossen en heide, structuurrijke vegetaties zoals oude heide, maar ook vervallen overgroeide steenstapels en muurtjes⁹. Het plangebied herbergt geen habitats die voldoen aan de eisen die zwaarder beschermde reptielen aan hun leefomgeving stellen.

Het leefgebied van amfibieën is op te delen in drie deelgebieden: het 'voortplantingshabitat' (water, waarin de eiafzet plaats vindt en de larven kunnen opgroeien), het 'zomerhabitat' (de plek waar de jonge en volwassen dieren de zomer doorbrengen, waar ze voedsel en beschutting vinden) en een 'winterhabitat' (de plaats waar de dieren hun winterslaap houden). De habitats in het landelijk gedeelte (graslanden met hagen) zijn geschikt voor algemeen voorkomende amfibieën als bruine kikker (*Rana temporaria*) en gewone pad (*Bufo bufo*). Daarnaast wordt niet uitgesloten dat deze algemeen voorkomende soorten

⁷ <http://www.zoogdierverseniging.nl>

⁸ <https://www.verspreidingsatlas.nl/8496163>; laatst geraadpleegd op 3-12-2018

⁹ <http://www.ravon.nl>

gebruik maken van de tuinen welke grenzen aan het plangebied. Onder de Wnb beschermde soorten worden echter vanwege het ontbreken van geschikte habitats niet verwacht.

Algemeen voorkomende amfibieën kunnen gebruik maken van het plangebied. Onder de Wnb beschermde reptielen en amfibiesoorten komen niet voor.

4.5 Vissen

In het plangebied is geen open water aanwezig dat dienst kan doen als leefgebied voor vissen. Hierdoor is het voorkomen van beschermde vissoorten uit te sluiten.

Onder de Wnb beschermde vissen komen niet voor in het plangebied.

4.6 Broedvogels

Uit het veldbezoek komt naar voren dat in de Stegen vanaf de Mariastraat tot aan de Kapelaan Wijnensingel grotere laanbomen staan. Deze bomen zijn geschikt als broedgelegenheid voor algemeen voorkomende broedvogels van de bebouwde omgeving. In het landelijk gedeelte van het tracé zijn hagen en struwelen aanwezig. Er zijn tijdens het veldbezoek geen nesten of spleten en gaten in de bomen aangetroffen.

Geraadpleegde verspreidingsgegevens (NDFF & Verspreidingsatlas.nl) geven aan dat er mogelijk één of meer nesten van de roek (*Corvus frugilegus*) voorkomen in de directe omgeving van het plangebied. Dit geldt in het bijzonder voor de bosjes tussen de Oude Pastorie en de bebouwingsgrens in het zuiden. De nesten van de roek zijn jaarrond beschermd, vernieling of vernietiging is vanuit de verbodsbepalingen van artikel 3.1 van de Wnb niet toegestaan. De roek is een typische soort van agrarisch gebied, die in kolonies broedt van soms wel tientallen nesten. Broeden doen ze vaak in relatief kleine bosschages, zoals die ook in het studiegebied aanwezig zijn.

Figuur 4-3: het mogelijke roekennest (zwarte driehoek met groene markering), waargenomen in maart 2018 (NDFF). Mogelijk zijn er in de directe omgeving meerdere roekennesten aanwezig, de roek is immers een koloniebroedvogel.

Uit andere openbaar beschikbare gegevens komt ook naar voren dat de huismus (*Passer domesticus*) in het plangebied voorkomt. De nesten van de huismus zijn jaarrond beschermd, vernieling of vernietiging is vanuit de verbodsbepalingen van artikel 3.1 van de Wnb niet toegestaan. De huismus is een soort die aangetroffen wordt in akkers, cultuurlandschappen, parken en tuinen. Verwacht mag worden dat de nesten van de huismus zich voornamelijk in de aangrenzende woonhuizen en tuinen (buiten de ingrepen in het plangebied) bevinden. Ook de hagen en struwelen in het landelijk gedeelte van het plangebied herbergen habitats waarvan (broed)vogels gebruik kunnen maken.

Broedvogels maken zeker gebruik van (de opgaande begroeiing in) het plangebied, zo mogelijk ook de roek en huismus, wier nesten jaarrond beschermd zijn.

4.7 Overige beschermde soorten

Uit de beschikbare gegevens blijkt dat algemeen voorkomende soorten ongewervelden (dagvlinders) gebruik maken van het plangebied. Onder de Wnb beschermde ongewervelden zijn echter niet bekend uit het plangebied. Ook tijdens het veldbezoek zijn deze soorten niet aangetroffen. In het plangebied ontbreken dan ook habitats die geschikt zijn voor onder de Wnb beschermde ongewervelden, welke vaak gebonden zijn zéér specifieke habitats. Libellen zijn afhankelijk van een geschikte waterkwaliteit of bepaalde watervegetatie. Dagvlinders hebben een bepaalde combinatie van waardplanten en vegetatiestructuur nodig. De beschermde waterroofkevers komen niet in de regio voor, maar zijn beperkt tot het Gooi en Noordoost-Overijssel.

Het voorkomen van onder de Wnb beschermde ongewervelden in het plangebied wordt uitgesloten.

4.8 Samenvatting

Tabel 4-1 vat beknopt samen welke beschermde soorten en soortgroepen verwacht mogen worden in het plangebied.

Tabel 4-1: Samenvattende tabel van aanwezige beschermde soorten per soortgroep

Soortgroep	Aanwezige beschermde soorten
Vaatplanten	N.v.t.
Zoogdieren	Gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, laatvlieger, ingekorven vleermuis, gewone dwergvleermuis, laatvlieger
Reptielen en amfibieën	N.v.t.
Vissen	N.v.t.
Broedvogels	Roek, huismus en algemene soorten zonder jaarrond beschermd nest
Ongewervelden	N.v.t.

5 Effectbeschrijving beschermde natuurwaarden

Onderstaand worden de effecten van de voorgenomen activiteit (paragraaf 3.2) afgezet tegen de in en rond het plangebied aanwezige beschermde natuurwaarden (hoofdstuk 4). Wanneer sprake is van (mogelijke) effecten, wordt bepaald hoe deze effecten kunnen worden voorkomen (mitigeren). Wanneer mitigeren niet mogelijk is wordt aangegeven welke vervolgstappen nodig zijn om de voorgenomen activiteit mogelijk te maken.

Het ontkluizen van de beek met als doel te voorzien in natuurontwikkeling geldt als een ruimtelijke ontwikkeling, waardoor de vrijstelling voor deze activiteit van toepassing is. Daarom wordt in onderstaande effectbeschrijving alleen ingegaan op soortgroepen waarvan op basis van beschikbare gegevens en het veldbezoek niet uitgesloten kan worden dat beschermde soorten (en vogels) gebruik maken van het plangebied (zie tabel 2). Wel is de algemene zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb) van kracht ten aanzien van algemeen voorkomende soorten die niet zijn beschermd onder artikel 3.1, artikel 3.5 en artikel 3.10 van de Wnb. Dit geldt ook voor soorten die door de provincie Limburg zijn vrijgesteld van bescherming bij ruimtelijke ingrepen, zoals de eekhoorn en kleine marterachtigen (bunzing, wezel en hermelijn).

5.1 Zoogdieren

Vleermuizen

Van alle mogelijk voorkomende vleermuissoorten is bekend dat ze gedurende het hele jaar vooral gebouwen als verblijfplaats gebruiken. De foerageergebieden liggen hierbij in de nabijheid van deze gebouwen en bestaat uit open tot halfopen kleinschalig bosrijke landschappen, nabij boerderijen, kerken, tuinen en parken¹⁰.

De gebouwen bevinden zich buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden en de verblijfplaatsen in gebouwen worden niet aangetast.

Er is bij deze beoordeling uitgegaan van een worst case scenario waarbij alle bomen binnen het plangebied worden gekapt. De bomen bevatten geen gaten, kieren, spleten of holtes, waardoor de kap niet leidt tot vernietiging van vaste paar- en verblijfplaatsen. Wel maken de bomen onderdeel uit van het foerageergebied van lokaal aanwezige vleermuispopulaties. Het aantal te kappen bomen is echter beperkt en in directe omgeving is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig. De kap van de bomen leidt daarmee niet tot een verlies van essentieel foerageergebied van vleermuizen.

Al het bovenstaande in ogenschouw nemende, kan geconcludeerd worden dat geen negatieve effecten op vleermuizen optreden, mits er zorgvuldig wordt gewerkt, bijvoorbeeld door niet te werken tussen zonsondergang en zonsopgang en gebouwen met vleermuizen niet (onnodig) aan te lichten.

Overtreding van onder de Wnb geformuleerde verbodsbepalingen ten aanzien van vleermuizen als gevolg van de werkzaamheden zijn uit te sluiten. Een ontheffingsaanvraag is niet aan de orde.

5.2 Broedvogels

De bomen in het plangebied (met name stedelijke deel) die deel uitmaken van het leefgebied (nestgelegenheid) van broedvogels worden voor het uitvoeren van de werkzaamheden zeer waarschijnlijk gekapt. Het kappen van de bomen kan, indien dit gebeurt tijdens het broedseizoen, negatieve effecten

¹⁰ <http://www.vleermuis.net>

hebben op broedvogels, waaronder de roek. Nesten van deze vogel zijn ook in de provincie Limburg jaarrond beschermd. Het kappen van bomen kan leiden tot vernieling van aanwezige nestlocaties van de roek en is daarmee in beginsel ontheffingsplichtig.

Broedseizoen

Voor een begrip als 'broedseizoen' is geen standaardperiode te hanteren. Afhankelijk van de soort en weersomstandigheden in een bepaald jaar kunnen soorten veel eerder of juist veel later broeden dan normaal het geval zou zijn. Dit kan zelfs per regio verschillen. Voor de wet is van belang of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. De vaak geciteerde periode 15 maart t/m 15 juli is slechts een indicatie. Voor aanvang van de werkzaamheden dient altijd op broedgevallen gecontroleerd te worden.

De huismus nestelt, zoals ook al beschreven in paragraaf 4.6, voornamelijk in gebouwen maar kan ook worden aangetroffen in hagen en struwelen in het landelijk gebied. De gebouwen bevinden zich buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden en de nesten in de gebouwen worden niet aangetast. Verder wordt er geen essentiële beschutting van de huismus verwijderd, bijvoorbeeld heggen in tuinen, al dan niet met coniferen en klimop. Er treden zodoende geen effecten op ten aanzien van vaste nest- en rustplaatsen van de huismus.

Ten aanzien van de nesten (van algemeen voorkomende broedvogelsoorten?) die zich in hagen en struwelen bevinden kan verstoring en vernietiging van broedgevallen optreden indien deze worden verwijderd in het broedseizoen. Dit is een overtreding van verbodsbepalingen van art. 3.1 van de Wnb. Voor het aantasten of vernietigen van broedgevallen wordt in principe geen ontheffing verleend. Er moeten mitigerende maatregelen getroffen worden om negatieve effecten op broedgevallen te voorkomen.

5.3 Samenvatting

In tabel 5-1 zijn de conclusies uit voorgaande paragrafen samengevat, ongeacht de te kiezen variant.

Tabel 5-1: Samenvattende tabel effectbeoordeling

Soort	Negatieve effecten	Ontheffing nodig
Vleermuizen	Geen	Nee
Broedvogels	Mogelijk	Nee, tenzij effecten op de roek niet te voorkomen zijn bij gebrek aan redelijke alternatieven.

5.4 Zorgplicht en ecologisch werkprotocol

De zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wnb geldt voor alle aanwezige dieren en planten. Zo ook voor de algemeen voorkomende soorten en soorten van artikel 3.10 met een provinciale vrijstelling. Door voorafgaand en tijdens uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met deze soorten kan overtreding van de verbodsbepalingen van de Wnb voorkomen worden. Deze en andere voorzorgsmaatregelen worden bij voorkeur opgenomen in een ecologisch werkprotocol.

Op de volgende wijze kan concreet invulling worden gegeven aan de zorgplicht:

- Voer eind maart en eind april een broedvogelcontrole uit (uit te voeren door een ter zake deskundige ecooloog) en breng hierbij elk nest zorgvuldig in kaart.
 - ❑ Met name nesten van de roek zijn dan goed te herkennen, omdat de bomen nog niet (vol) in het blad staan;
 - ❑ Bomen en struiken met nesten (ongeacht de soort) worden gemarkeerd in het veld;
 - ❑ Bomen en struiken zonder (actieve) nesten kunnen - in overleg met een ecooloog – alvast gekapt worden (bijvoorbeeld in januari of februari) indien dit niet leidt tot schade aan jaarrond beschermde broedterritoria en/of andere beschermde soorten. Zo wordt vestiging van broedvogels zonder jaarrond beschermd nest voorkomen.
- Houd het werkterrein zo klein mogelijk, hanteer zo kort mogelijke rijroutes naar de dichtstbijzijnde ontsluitingsweg.
- Voer de werkzaamheden in één richting uit. Hierdoor kunnen aanwezige soorten de werkzaamheden ontvluchten.
- Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden algemeen voorkomende amfibieën worden aangetroffen dan moeten deze verplaatst worden naar een vergelijkbaar biotoop, als waar ze aangetroffen worden, buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
- Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden onverhoopt toch een beschermde soort of een vogelnest wordt aangetroffen welke daar op grond van gedegen voorbereidingswerkzaamheden niet werd verwacht, worden de werkzaamheden stilgelegd. Tevens wordt direct overlegd met een ter zake kundige ecooloog. In overleg met de ter zake kundig ecooloog kunnen werkzaamheden weer worden opgestart, zodra het terrein door hem of haar is vrijgegeven. Ook bij twijfel wordt een ter zake kundig ecooloog ingeschakeld en worden de werkzaamheden op de locatie die het betreft tot nader order stilgelegd.

6 Conclusie

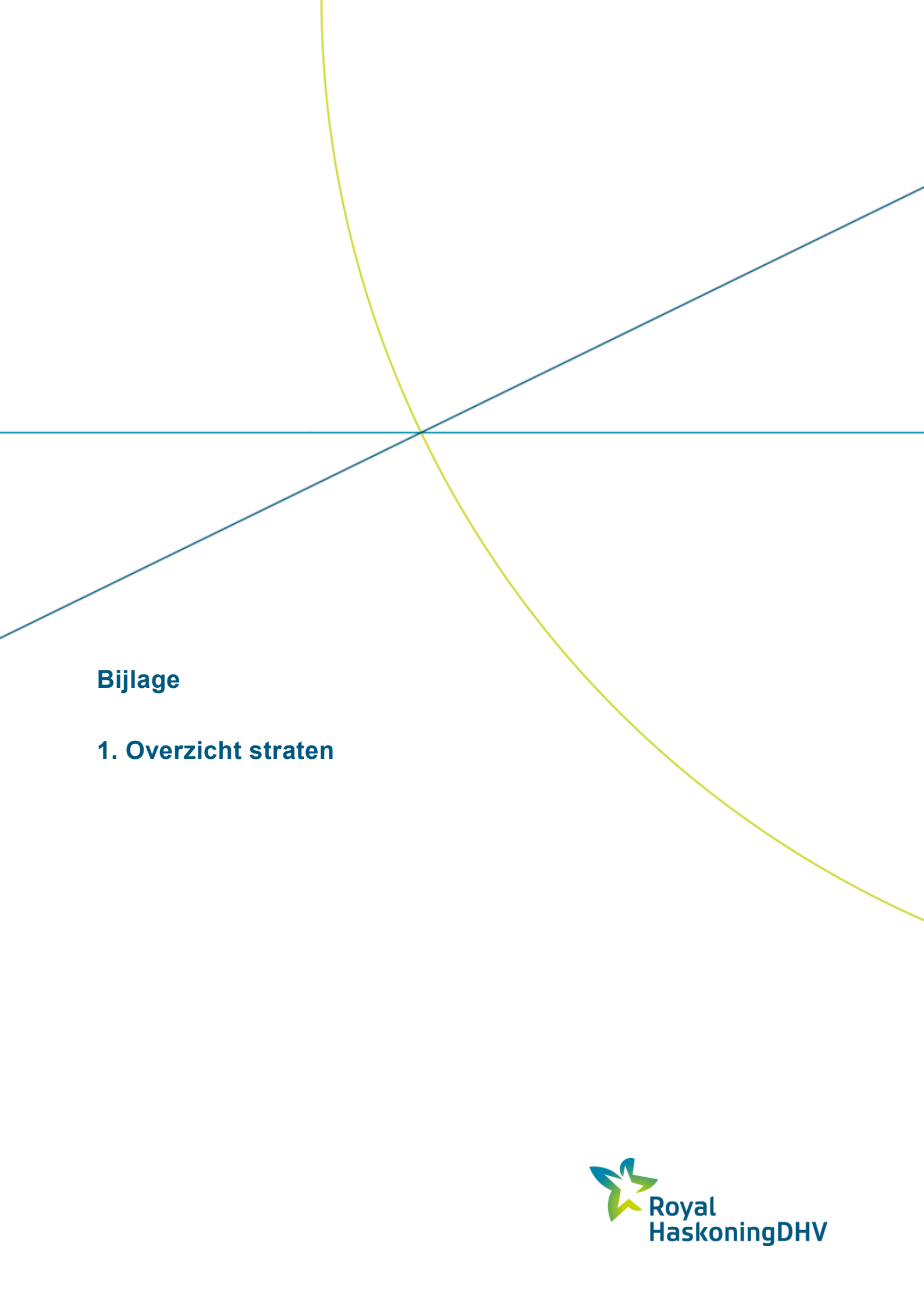
De voorgenomen werkzaamheden voor het ontken van de Keutelbeek zijn getoetst aan de consequenties voor de onder de Wnb beschermde soorten. Conclusie is dat geen enkele variant zich duidelijk onderscheidt als het aankomt op effecten op beschermde flora en fauna.

- Ten aanzien van planten geldt dat overtredingen van verbodsbepalingen niet aan de orde zijn.
- Ten aanzien van zoogdieren, inclusief vleermuizen, geldt dat overtreding van onder de Wnb geformuleerde verbodsbepalingen niet aan de orde is. Wel moet ten aanzien van algemeen voorkomende zoogdieren en vleermuizen de zorgplicht in acht genomen worden.
- Ten aanzien van reptielen en amfibieën geldt dat overtreding van onder de Wnb geformuleerde verbodsbepalingen niet aan de orde zijn. Wel moet ten aanzien van algemeen voorkomende herpetofauna de zorgplicht in acht genomen worden.
- Ten aanzien van vissen geldt dat overtredingen van verbodsbepalingen niet aan de orde zijn.
- Ten aanzien van broedvogels geldt dat de kapwerkzaamheden dienen te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen (paragraaf 5.2).
 - Ook wordt er aan het begin van het broedseizoen een broedvogelcontrole gedaan, mede met het oog op het bepalen van aan- of afwezigheid van de roek.
 - Deze controle wordt eind april nog eens herhaald.
 - Indien de zorgplicht correct wordt nageleefd onder ecologische begeleiding en bomen met jaarrond beschermde nesten worden gespaard, is overtreding van onder de Wnb geformuleerde verbodsbepalingen niet aan de orde.
- Ten aanzien van overige onder de Wnb beschermde soorten geldt dat overtredingen van verbodsbepalingen niet aan de orde zijn.
- Vanuit de zorgplicht geniet het de voorkeur om de gangbare voorzorgsmaatregelen (zie paragraaf 5.4) in acht te nemen.
- In beginsel is geen ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk. Overtredingen onder de geformuleerde verbodsbepalingen zijn niet aan de orde of zijn te mitigeren. In dit kader wordt een ecologisch werkprotocol noodzakelijk geacht.

Geraadpleegde bronnen

- BIJ12, 2017. Kennisdocument Roek;
- Cyclomedia. Globespotter, geraadpleegd op 3 december 2018;
- ESRI, ArcGIS Online. Topografische kaart, geraadpleegd op 3 december 2018;
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), reeks van 1-1-2013 t/m 03-12-2018, geraadpleegd op 3 december 2018;
- NDFF, NDFF Verspreidingsatlas. Geraadpleegde range: 2010 t/m heden; geraadpleegd op 3 december 2018;
- Provinciaal blad, nr. 1845, gepubliceerd op 25 april 2017. Gewijzigde Omgevingsverordening Limburg 2014.

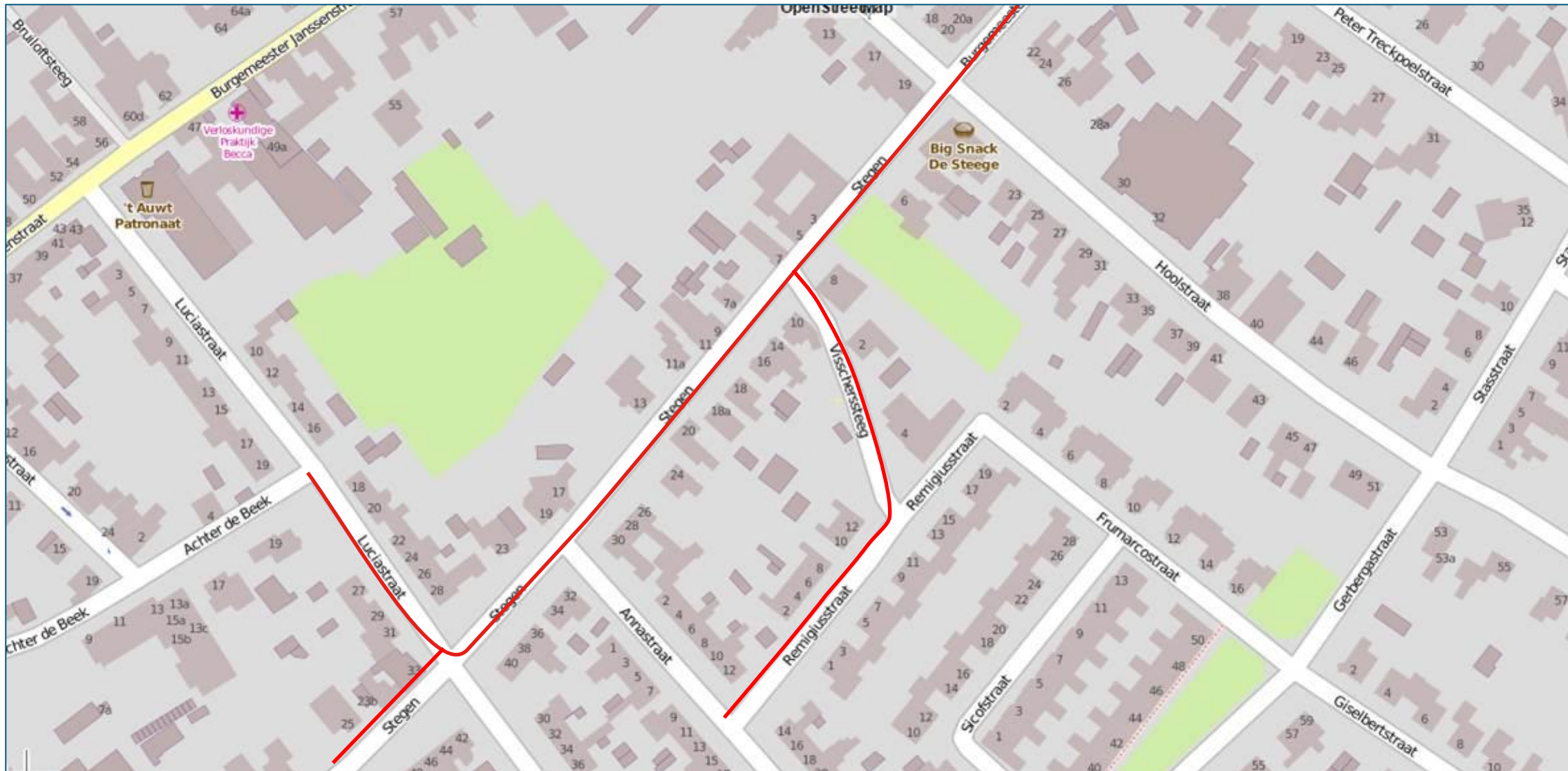
- www.ravon.nl, geraadpleegd in augustus 2016;
- www.zoogdiervereniging.nl, geraadpleegd in augustus 2016;
- www.vleermuis.net, geraadpleegd in augustus 2016.

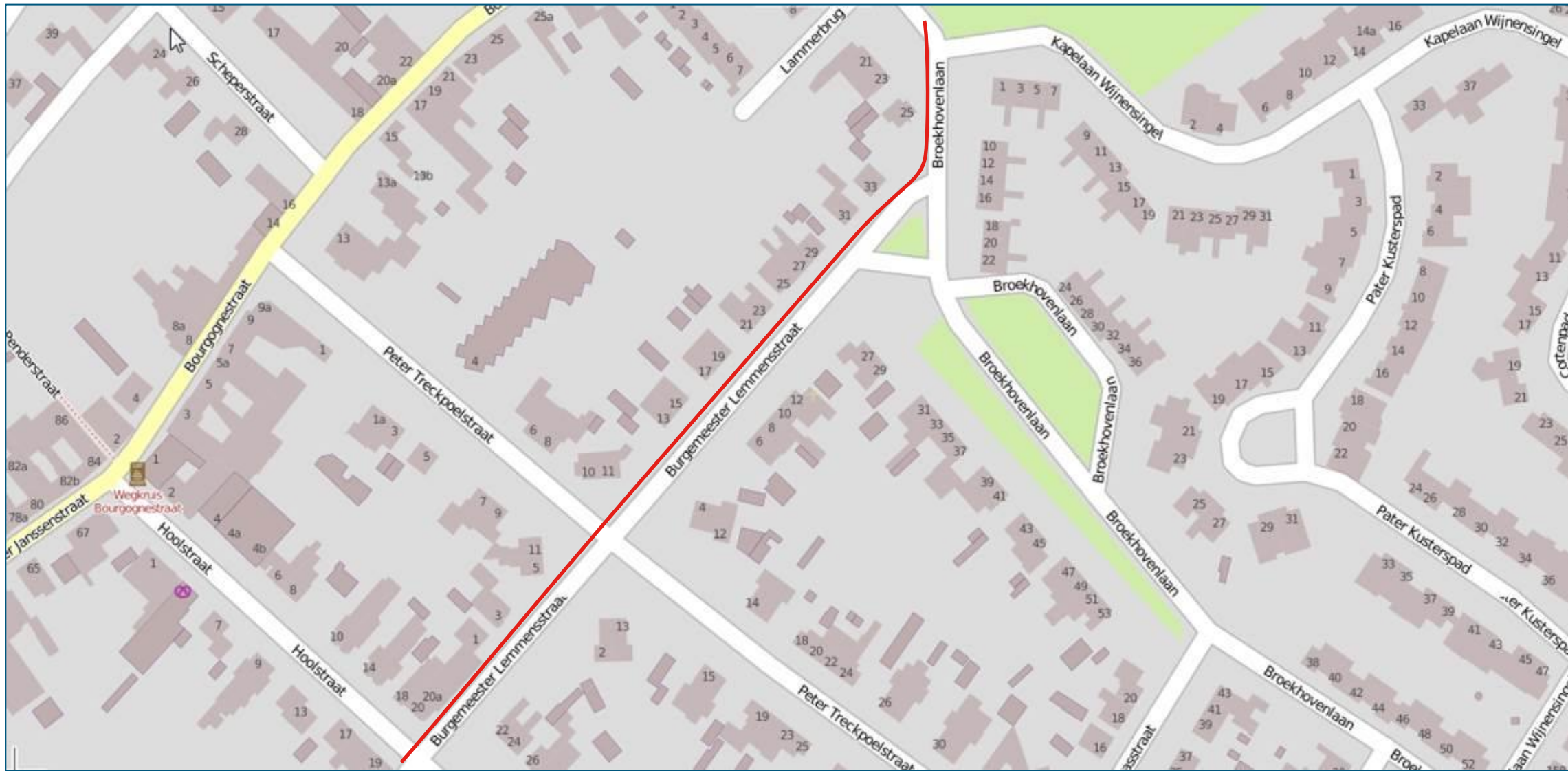

Bijlage

1. Overzicht straten

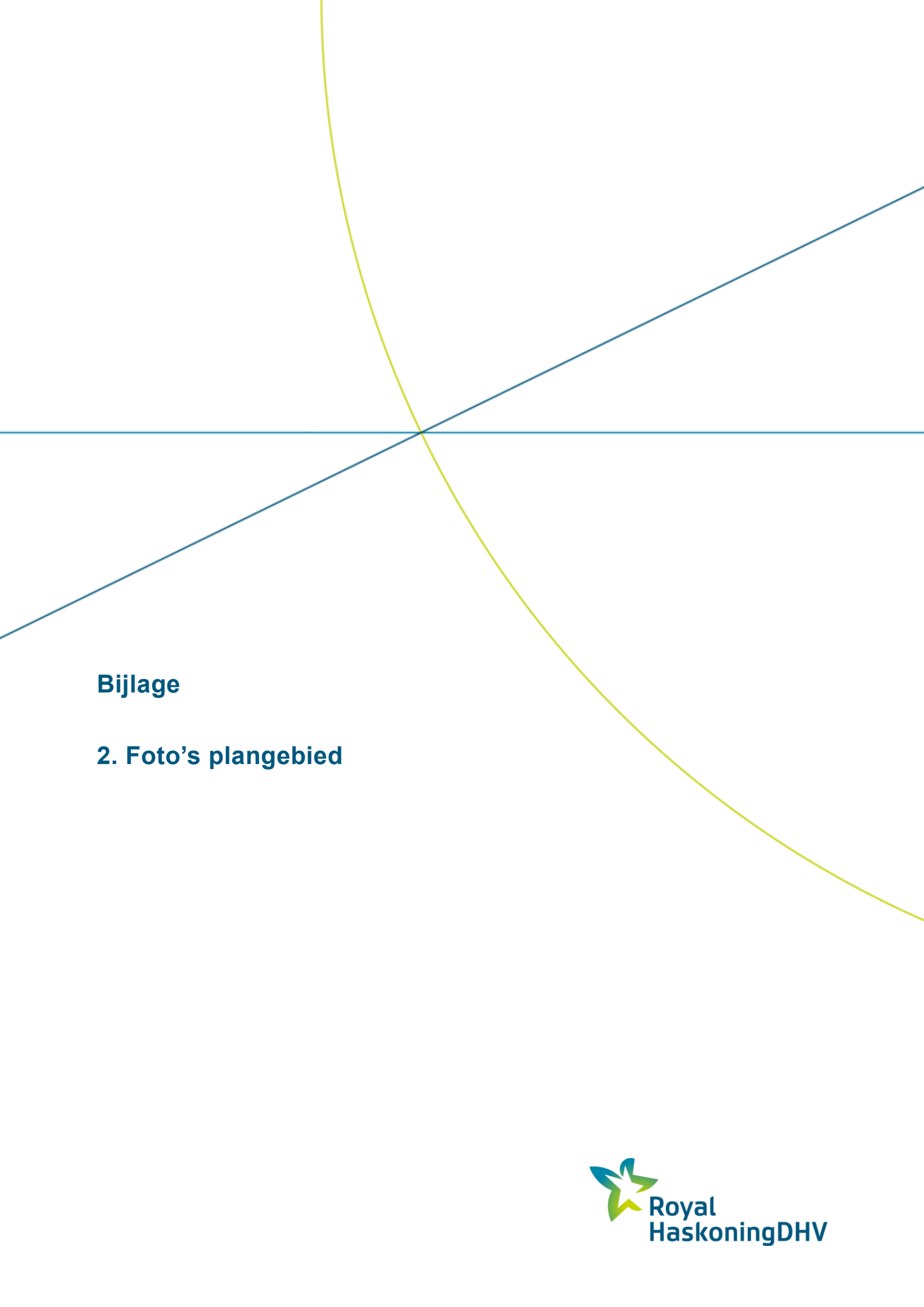

Bijlage

2. Foto's plangebied

Broekhovenlaan kijkend richting Burg. Lemmensstraat

Burg. Lemmensstraat

Paardenwei ter hoogte van Kapelaan Wijnensingel

Burg. Lemmensstraat kijkend richting zuiden

Perceel achter Oude Pastorie

Perceel ter hoogte van Oude Pastorie

Doorzicht op weiland ten zuiden van de Oude Pastorie

Visscherssteeg, gefotografeerd vanaf De Stegen

Visscherssteeg, gefotografeerd vanaf Remigiusstraat

De Stegen